

Govern de les Illes Balears

Conselleria d'Educació i Cultura
Direcció General d'Administració,
Ordenació i Inspecció Educatives

**AVALUACIONS
DE DIAGNÒSTIC
2008-2009**

(Document 2)

Institut d'Avaluació i Qualitat del Sistema Educatiu
(IAQSE)

1. Índex

1. Índex	2
2. Els instruments d'avaluació	3
2.1. Les proves	3
2.2. Els qüestionaris	4
3. Sessions informatives i protocols d'actuació.....	4
4. Organització i distribució dels materials	6
5. Organització del centre per a l'aplicació de les proves	8
5.1. Fase prèvia (de planificació i organització).....	8
5.2. Aplicació de les proves: dates i horari	9
5.3. Fase de codificació de les respostes i entrada de dades a l'aplicació GESAVA.....	12
5.4. Correcció de les proves.....	12
5.5. Tramesa de dades i informe	12
5.6. Control de qualitat	12
6. Aplicació de la mostra de contrast (Mostral) o de referència	13
7. Fases del procés d'aplicació	13
8. Annexos	16
8.1. Annex 1: Síntesi del marc teòric referencial per a l'elaboració de les proves	16
8.2. Annex 2: Exemples de proves.....	29
8.3. Annex 3: Variables de context i processos avaluats en els qüestionaris d'alumnes (A), famílies (F), professorat (P) i directors (D).....	49

2. Els instruments d'avaluació

2.1. Les proves

- Les proves de l'avaluació de diagnòstic avaluen la competència en comunicació lingüística (en anglès, en castellà i en català), i la competència matemàtica. **Cada una de les proves** per avaluar les competències bàsiques assolides per l'alumnat de quart d'educació primària i de segon d'educació secundària obligatòria respectivament, consta **d'un quadernet** que inclou diferents preguntes que apareixen agrupades a partir d'una unitat o estímul contextualitzat en una situació propera a la realitat de l'alumnat. Cada estímul va acompanyat de preguntes o ítems (entre 2 i 6) de diferents tipus: aproximadament un 70% de preguntes de resposta tancada i un 30% de semiobertes i d'obertes.
- **De cada quadernet** - anglès, castellà, català i matemàtiques- **hi ha tres models**: model 1, model 2 i model 3 amb una part comuna (mateix estímul un mínim de 15 ítems o preguntes que es repeteixen en els tres quadernets) i una part específica.
- **Cada alumne** haurà de contestar **un dels tres models** que ja vendran assignats als llistats que l'IAQSE facilitarà als centres juntament amb els quadernets per a cada grup avaluat.
- Les proves de la competència en comunicació lingüística comprenen una part de comprensió oral, una de comprensió lectora i una darrera d'expressió escrita.
- Format de les proves: registres en àudio per avaluar la comprensió oral (competència en comunicació lingüística) i proves en paper.

2.2. Els qüestionaris

- Els resultats individuals obtinguts en una prova no són independents de l'entorn social i educatiu en el qual es produeixen. Per això, una de les finalitats bàsiques d'una avaluació de diagnòstic és identificar els factors ambientals que potencialment s'associen als resultats acadèmics i analitzar la relació entre aquests factors i els resultats escolars.
- Per a l'anàlisi d'aquests factors s'han elaborat diferents qüestionaris per ser complimentats pels directors dels centres, el professorat que imparteix classe en les matèries i cursos objecte d'aquesta avaluació, l'alumnat que participa en l'avaluació i les seves famílies.
- Els qüestionaris adreçats a l'alumnat i a les seves famílies s'enviaran en format paper i seran tramesos als centres, juntament amb les proves.
- Els qüestionaris adreçats a directors i professors s'han de respondre per via telemàtica. L'IAQSE facilitarà un nom d'usuari i una clau d'accés a cada un d'ells per accedir a l'aplicació GESAVA.
- Els codis d'identificació dels alumnes els aportarà l'IAQSE perquè siguin incorporats en els qüestionaris de context dels alumnes i de les famílies. En aquests qüestionaris no hi ha de figurar el nom de la persona per garantir la confidencialitat de les respostes.

3. Sessions informatives i protocols d'actuació

L'avaluació de diagnòstic exigeix una forta implicació per part dels centres educatius que en són els protagonistes i els encarregats de l'aplicació i la correcció, així com de la codificació de les dades obtingudes a les proves i als qüestionaris, i del controls de qualitat. Per això, es posa un èmfasi especial en els processos que les persones participants, tant en l'aplicació, com en la correcció i la codificació de dades, siguin informades de tot el procés abans de l'aplicació de les proves en els centres.

Per aquest motiu, s'han previst des de la Direcció General d'Administració, Ordenació i Inspecció Educatives (DGAOIE) reunions específiques amb directors i representants de les comissions d'avaluació de diagnòstic de cada centre:

Fase	Òrgan convocant	Dates i llocs
Reunions informatives adreçades a les Comissions d'Avaluació de Diagnòstic dels centres d'EP i ESO.	DGAOIE IAQSE	20 d'abril 2009 MENORCA , tots els centres d'EP i d'ESO (CEP Maó) 21 d'abril 2009 ZONA CEP INCA 09.30 tots els centres d'EP i d'ESO (al CEP Inca) ZONA CEP MANACOR 12.30 tots els centres d'EP i d'ESO (al CEP de Manacor) 22 d'abril 2009 ZONA CEP PALMA Edifici "Sa Nostra" a Son Fuster 09.00 Tots els centres d'EP i d'ESO concertats i privats 10.30 Tots els centres d'EP públics 12.30 Tots els centres d'ESO públics 23 d'abril 2009 EIVISSA i FORMENTERA Tots els centres d'EP i d'ESO (al CEP d'Eivissa)

En aquestes reunions s'exposaran per part de la DGAOIE i de l'IAQSE els diferents aspectes del procés (L'IAQSE trametrà abans un **Document 3** explicatiu per detallar els processos):

- Fase prèvia a l'aplicació de les proves: aspectes organitzatius (reserva d'espais, horaris, professorat aplicador i/o corrector...), recepció i custòdia dels **materials** (quadernets de les proves ja distribuïts per grups; qüestionaris amb suport paper per a l'alumnat i les seves famílies; llistat de codis dels alumnes i assignació de model de quadernet de cada prova per a cada grup; claus d'usuari per accedir a l'aplicació informàtica GESAVA; fitxes d'observació i d'avaluació per al control de qualitat...)
- Protocols d'aplicació: es trametran **manuals d'instruccions d'aplicació** amb informació detallada de les instruccions d'aplicació inclosos en el **Document 3**. Aquest material també es penjarà al web de l'IAQSE i, d'aquesta manera, estarà a disposició de tot el professorat aplicador.
- Procés de correcció i codificació de les preguntes obertes: es trametran les **Guies de correcció** al Document 3 que contindran els detalls i les indicacions per a la correcció de les preguntes semiobertes i les obertes.
- Introducció, prèvia a l'aplicació de les proves, de les respostes als qüestionaris dels alumnes i de les famílies per part del professorat designat per la Comissió d'Avaluació de Diagnòstic de cada centre a l'aplicació informàtica GESAVA, que l'IAQSE subministrarà.
- Introducció per part del professorat designat de les respostes dels alumnes a les preguntes tancades i, prèvia correcció, introducció de les puntuacions obtingudes en les semiobertes i les obertes, d'acord amb les pautes de correcció que s'adjuntaran a les proves.

4. Organització i distribució dels materials

- Per assegurar la confidencialitat de les proves, tot el material arribarà als centres en caps perfectament tancades i segellades. Correspon a la direcció de cada centre la seva custòdia fins al moment de la utilització per part del professorat encarregat de l'aplicació.
- La Conselleria d'Educació i Cultura, a través de l'empresa que ha editat les proves, **distribuirà** als centres **entre el 20 i el 28 d'abril**, els **materials** necessaris en funció del nombre d'alumnes que estiguin escolaritzats en els grups dels cursos que participen en aquesta avaluació.

- Aquells centres que, per diverses causes, no hagin rebut les proves amb data límit del 28 d'abril de 2009, hauran de comunicar-ho a l'IAQSE per solucionar la contingència.

La **tramesa** de materials als centres **incluirà**:

- **Manual d'instruccions d'aplicació** (també es penjarà al web de l'IAQSE)
- Les **proves d'avaluació**:
 - Prova de competència en comunicació lingüística (anglès): quadernets dels tres models (1, 2 i 3)
 - Prova de competència en comunicació lingüística (castellà): quadernets dels tres models (1, 2 i 3)
 - Prova de competència en comunicació lingüística (català): quadernets dels tres models (1,2 i 3)
 - Prova de competència matemàtica: quadernets dels tres models (1,2 i 3)
- **Qüestionaris** dels alumnes i de les famílies (ambdós qüestionaris es presenten en un únic quadernet per facilitar el seu retorn al centre)
- Un **CD** per a cada grup amb les instruccions i l'enregistrament de so necessaris per als exercicis que avaluen la comprensió oral en cada una de les proves de competència lingüística (anglès, castellà i català).
- **Guies de correcció**: respostes correctes de les preguntes tancades i pautes de correcció de les semiobertes i les obertes.
- **Fitxes d'observació i avaluació** per al control de qualitat de l'aplicació de les proves.

5. Organització del centre per a l'aplicació de les proves

5.1. Fase prèvia (de planificació i organització)

Amb anterioritat a les dates d'aplicació de les proves, la Comissió d'Avaluació de Diagnòstic de cada centre haurà de realitzar una planificació del procés que inclogui, com a mínim, les actuacions següents:

- Assignació del professorat que durà a terme l'aplicació i/o correcció de les proves. Per a garantir l'homogeneïtat en l'aplicació a tots els grups, el professorat designat per a l'aplicació de les distintes proves no ha d'impartir al grup designat les assignatures associades a la competència avaluada (anglès, castellà, català i matemàtiques) ni ser-ne el tutor. Si en alguns centres, per les seves característiques específiques, no es pogués complir aquest requisit, la Comissió d'Avaluació de Diagnòstic, d'acord amb l'inspector del centre, arbitrarà les mesures escaients i vetllarà que es garanteixi l'homogeneïtat en l'aplicació en tots els grups.
- Planificació dels aspectes organitzatius (horaris, dotació del material necessari, recepció i custòdia dels materials, distribució dels espais per a la realització de les proves de manera que reuneixin les condicions apropiades: il·luminació i absència de sorolls, espai suficient de treball per a l'alumnat, recursos necessaris per a la realització de les proves, etc.)
- Informació a les famílies de l'aplicació de l'avaluació, sol·licitant la col·laboració d'aquestes, tant per a animar als seus fills o filles que participin de forma activa com per a complimentar els qüestionaris de context corresponents.
- Informació a l'alumnat sobre el contingut de les proves i dates de realització.
- Distribució dels qüestionaris de context que han de ser emplenats per l'alumnat i les famílies. Els tutors controlaran (lliurament i retorn) aquest procés que s'ha de dur a terme abans de l'aplicació de les proves. Una vegada contestats pels alumnes i per la família, s'han d'introduir les respostes a l'aplicació informàtica GESAVA. Totes les respostes als qüestionaris han d'estar gravades al GESAVA abans de l'aplicació de les proves.

- Llistat de l'alumnat que participa en la prova, amb indicació del codi que se li assignarà per adjuntar als qüestionaris de l'alumne i les famílies, i preservar l'anonimat i la confidencialitat.
- Introducció de les respostes als qüestionaris dels professors i dels directors a l'aplicació informàtica GESAVA

L'aplicació de les proves es realitzarà segons l'establert en els manuals d'instruccions d'aplicació, no obstant això, per garantir una aplicació correcta és convenient que els directors i els aplicadors designats, abans del començament de la prova comprovin el següent:

- Les condicions físiques de les aules.
- Els materials d'avaluació: quadernets de la prova corresponent, llistats, CD per a cada grup (cas d'avaluar-se la competència en comunicació lingüística), reproductors de CD.
- El bon funcionament i ús dels reproductors de so per a la part de comprensió oral de la competència en comunicació lingüística.
- El llistat d'alumnes amb el codis corresponents que participen en la prova.

5.2. Aplicació de les proves: dates i horari

L'aplicació s'ajustarà al calendari i a l'horari prèviament establerts, respectant escrupolosament el manuals d'instruccions d'aplicació.

Les proves es realitzaran els dies **5, 6, 7 i 8** de maig (amb les **excepcions** prèviament convingudes amb l'IAQSE per raons de conjuntura del centre).

La Comissió d'Avaluació de Diagnòstic del centre adoptarà les mesures organitzatives adequades perquè l'alumnat realitzi les proves en les millors condicions possibles, evitant interrupcions i distraccions que poguessin afectar al normal rendiment dels participants. En aquest sentit, és aconsellable que els

tutors informin l'alumnat de la finalitat i importància de les proves que van a realitzar, a fi de garantir la suficient motivació.

Les proves s'iniciaran en la primera sessió del matí, excepte quan un centre formi part de l'avaluació mostral o de referència (50 centres de cada etapa). *En aquests casos, com que cada aplicador extern ha de dur a terme l'aplicació en dos centres i la prova mostral i la censal s'han de fer necessàriament al mateix temps, hi haurà dos blocs d'horaris als centres afectats: els del primer bloc, a primera hora i els del segon bloc, a mitjan matí. La inclusió a un grup o a un altre serà consensuada entre l'aplicador assignat per l'IAQSE i la Comissió d'Avaluació de cada centre.*

Calendari habitual: 5,6,7 i 8 de maig (aplicació en 4 matins)

Data	Competència	Material necessari
5 de maig	Comunicació lingüística (castellà)	<ul style="list-style-type: none"> • CD comprensió oral de l'etapa • Protocol d'aplicació • Quadernets dels tres models • Llistat d'alumnat amb codis • Reproductor de CD
6 de maig	Comunicació lingüística (català)	<ul style="list-style-type: none"> • CD comprensió oral de l'etapa • Protocol d'aplicació • Quadernets dels tres models • Llistat d'alumnat amb codis • Reproductor de CD
7 de maig	Comunicació lingüística (anglès)	<ul style="list-style-type: none"> • CD comprensió oral de l'etapa • Protocols d'aplicació • Quadernets dels tres models • Llistat d'alumnat amb codis • Reproductor de CD
8 de maig	Matemàtica	<ul style="list-style-type: none"> • Protocol d'aplicació • Quadernets dels tres models • Llistat d'alumnat amb codis

En el cas que algun centre no pugui realitzar les proves en els dies assenyalats, ho haurà d'haver comunicat prèviament a l'IAQSE.

Calendari especial: (aplicació en 3 dies) (5,6 i 7) o (6, 7 i 8 de maig)

Data	Competència en	Materials necessaris
1r dia	Comunicació lingüística (castellà) Comunicació lingüística (anglès)	<ul style="list-style-type: none">• CD comprensió oral de l'etapa• Protocols d'aplicació• Quadernets dels tres models• Llistat d'alumnat amb codis• Reproductor de CD
2n dia	Comunicació lingüística (català)	<ul style="list-style-type: none">• CD comprensió oral de l'etapa• Protocols d'aplicació• Quadernets dels tres models• Llistat d'alumnat amb codis• Reproductor de CD
3r dia	Matemàtica	<ul style="list-style-type: none">• Protocol d'aplicació• Quadernets dels tres models• Llistat d'alumnat amb codis

L'alumnat romandrà dins l'aula fins a la finalització del temps d'aplicació de cadascuna de les sessions de la prova.

La **durada** de les proves: l'alumnat té **60 minuts efectius per a contestar** cada una de les proves. No s'ha de comptar els temps d'entrada a l'aula, l'organització, la distribució dels quadernets, la lectura d'instruccions d'aplicació, etc. Els seixanta minuts compten a partir del començament efectiu de la prova.

Cal remarcar la importància de seguir rigorosament els procediments d'aplicació per assegurar que les proves seran administrades de la mateixa forma en tots els grups. De no ser així, els resultats de l'avaluació de diagnòstic podrien no ser vàlids.

5.3. Fase de codificació de les respostes i entrada de dades a l'aplicació GESAVA

Una vegada finalitzada l'aplicació de cada una de les proves, el professorat que hagi designat la Comissió d'Avaluació de Diagnòstic del centre procedirà a la introducció de totes les dades en l'aplicació informàtica GESAVA, d'acord amb el calendari previst: del 5 al 22 de maig.

5.4. Correcció de les proves

Cada prova va acompanyada de la seva corresponent guia de correcció, on es donen les respostes correctes de les preguntes tancades i les pautes, les orientacions i les puntuacions per a la correcció de les preguntes semiobertes i de les obertes, amb la finalitat de garantir la major homogeneïtat i objectivitat possibles.

5.5. Tramesa de dades i informe

Una vegada acabat el procés d'introducció de totes les dades a l'aplicació GESAVA, aquesta realitzarà automàticament una tramesa de les mateixes a l'IAQSE, on es procedirà a la realització de les anàlisis estadístiques corresponents que serviran de base per a l'informe que L'IAQSE trametrà als centres el mes de setembre.

5.6. Control de qualitat

Cal assegurar que les proves es desenvolupen d'acord amb uns estàndards de qualitat i en igualtat de condicions per a tots els centres. Tal responsabilitat recau en les persones encarregades del control de qualitat, que són els responsables del procés als centres (Comissió d'Avaluació de Diagnòstic, els aplicadors, els correctors i els inspectors d'educació de cada centre).

El control de qualitat ha de tenir lloc en totes i cadascuna de les fases del procés. Per a la documentació del seguiment intern del procés, l'IAQSE facilitarà les fitxes adients d'observació i d'avaluació.

6. Aplicació de la mostra de contrast (Mostral) o de referència

- La relació de centres i grups, seleccionats de forma aleatòria, que participaran en l'aplicació mostral contemplada en el punt 9 de la resolució de la consellera de 17 de març de 2009 per la qual es regulen les proves d'avaluació de diagnòstic, serà comunicada als centres a principis del mes d'abril.
- A cada uns dels centres que formin part de l'avaluació mostral, les proves s'aplicaran a un o dos grups, segons una selecció aleatòria.
- En cadascun d'aquests centres, l'aplicació, la correcció i la introducció de les respostes de les proves del grup o grups mostrals correspondrà a personal extern seleccionat per l'Administració educativa.
- La introducció de les respostes als qüestionaris dels alumnes, les famílies i el professorat, l'haurà d'haver fet prèviament el personal del centre que designi la Comissió d'Avaluació de Diagnòstic.
- Les dates i l'horari d'aquesta aplicació seran els mateixos que els establerts, amb caràcter general, per a tots els centres.

7. Fases del procés d'aplicació

Fase	Responsable	Temporització
Publicació de la Resolució per la qual es regulen les Avaluacions de Diagnòstic a les Illes Balears.	DGAOIE IAQSE	BOIB 17 de març 2009
Constitució de les Comissions d'Avaluació de Diagnòstic.	Directors Inspecció Educativa	23 a 27 de març 2009

<p>Reunions informatives adreçades a les Comissions d'Avaluació de Diagnòstic dels centres d'EP i ESO.</p> <p>Formació dels aplicadors i correctors externs de la mostra de contrast.</p>	<p>DGAOIE IAQSE</p>	<p>20 d'abril 2009 MENORCA, tots els centres d'EP i d'ESO (CEP Maó)</p> <p>21 d'abril 2009 ZONA CEP INCA 09.30 tots els centres d'EP i d'ESO (al CEP Inca) ZONA CEP MANACOR 12.30 tots els centres d'EP i d'ESO (al CEP de Manacor)</p> <p>22 d'abril 2009 ZONA CEP PALMA Edifici "Sa Nostra" a Son Fuster 09.00 Tots els centres d'EP i d'ESO concertats i privats 10.30 Tots els centres d'EP públics 12.30 Tots els centres d'ESO públics</p> <p>23 d'abril 2009 EIVISSA i FORMENTERA Tots els centres d'EP i d'ESO (al CEP d'Eivissa)</p>
<p>Introducció de les dades dels usuaris (aplicadors, correctors, alumnes, professors, directors) al GESAVA.</p>	<p>IAQSE</p>	<p>20 a 24 abril 2009</p>
<p>Distribució i recollida dels qüestionaris d'alumnes i famílies. Introducció al GESAVA de les respostes dels qüestionaris.</p> <p>Professorat afectat i directors: contestar qüestionaris al GESAVA.</p>	<p>IAQSE Centres educatius</p>	<p>Entre el 20 i el 30 d'abril</p>
<p>Aplicació interna als centres de l'avaluació censal (grups de 4t d'EP i 2n d'ESO que no participin en la mostral).</p> <p>Aplicació de la mostra de contrast o mostral (un o dos</p>	<p>Centres educatius: Comissió d'Avaluació de Diagnòstic i professorat designat</p> <p>IAQSE Aplicadors externs</p>	<p>5 a 8 de maig 6 a 8 de maig (*) 5 a 7 de maig (**) (*) Centres amb dia 5 no lectiu</p>

**Govern
de les Illes Balears**

Conselleria d'Educació i Cultura
Direcció General d'Administració,
Ordenació i Inspecció Educatives

grups de 4t d'EP de 50 centres d'EP i un o dos grups de 2n d'ESO de 50 centres de secundària).		(**) Centres amb dia 8 no lectiu
Correcció proves alumnes mostra de contrast. Introducció al GESAVA de les respostes dels alumnes de la mostra de contrast . Correcció proves alumnes de l'avaluació censal. Introducció al GESAVA de les respostes dels alumnes.	Correctors externs Centres educatius: professors designats per la Comissió d'Avaluació del centre	5 a 22 maig 2009
Anàlisi i explotació de dades. Tramesa dels resultats als centres.	IAQSE	Juny a juliol 2009
Anàlisi dels resultats per part dels centres. Difusió de la informació i propostes de millora.	Centres educatius: comissió de proves de diagnòstic i òrgans col·legiats Inspecció educativa (supervisió)	Setembre 2009
Anàlisi dels resultats: informe executiu per a l'administració educativa.	IAQSE	Setembre 2009